

et Stykke tørt Brød, men jeg siger, at Forældre i mange Tilfælde — jeg har selv oplevet det ikke een, men flere Gange — slet ikke have noget Brød at medgive deres Børn. Skal da i saadanne Tilfælde alligevel Bedkommende mulcteres? Jeg har havt det Tilfælde, at et Barn ligefrem var tvunget til at tilvende sig af de andre Børns Brød, fordi det ikke selv havde noget med, og Forældrene ikke havde Noget at give det, men maaffee vare bange for Mulcterne og derfor ikke vilde lade Barnet blive borte fra Skolen. Der kan ofte gives Leilighed for den fattige Befolkning til at faae sine Børn anbragte et eller andet Sted; men hvad der lægger stadige Hindringer iveien derfor, det er, at Skolen skal søges netop de regelmæssige Dage. Jeg troer, at der meget godt kunde gives saadanne Folk den Lempelse, at de, naar de til andre Tider lode deres Børn saameget oftere søge Skolen, paa enkelte Tider, da det var dem muligt at faae dem anbragte hos Andre, og altsaa derved spare Jøden til dem, kunde lade dem blive hjemme fra Skolen. Jeg indseer ikke, hvad der skulde være iveien for, at man ikke nøiedes med at lade dem om Vinteren gaae i Skole hver anden Dag; de kunde til alle Tider deeltage i Underviisningen, og selv om de derved vilde komme til at deeltage i Underviisningen i en Klasse, hvortil de egentlig ikke hørte, og som derfor altsaa ikke vilde have de samme Frugter for dem som den Underviisning, der blev dem til Deel i den Klasse, hvortil de hørte, vilde det alligevel være af stor Nytte og Betydning for dem. Jeg skulde aldeles ikke have Noget imod, at der gaves en Bestemmelse om, at naar det var Forældre muligt i den bedste Tid, nemlig i Sommermaanederne, at faae deres Børn ud, skulde dette være dem tilladt, imod at Børnene skulde søge Skolen hver Dag i Vintermaanederne. Jeg troer saaledes, at der vil kunne gives flere Lempelser i den Maade, hvorpaa dette Mulctsystem hidtil er fulgt rundt omkring i Landet. Paa mange, eller idetmindste paa enkelte, Steder er Systemet fulgt i dets hele Strengthed, medens det i Sognet ved Siden af, hvor Skolegangen er tilsvarende, ikke bliver fulgt saa strengt. Jeg har selv været med at gjøre Undtagelser fra at følge Systemet,

navnlig i saadanne Tilfælde, hvor Børn af gyldige Grunde, enten fordi der har været Sygdom i Familien, eller de have været nødte til at hjælpe hjemme, fordi Forældrene ikke have havt Raad til at koste Noget paa at faae Hjælp, vare blevne borte fra Skolen; der er da blevet givet dem Frihed til at blive hjemme, imod at de senere skulde søge Skolen noget mere. Saaledes troer jeg, at der kunde tænkes forskjellige Lempelser. — Da Misbrugene ved det nuværende Skolemulctsystem iøvrigt ere blevne tilstrækkeligt udviklede, skal jeg ikke opholde mig videre derved; men jeg haaber, som sagt, at den høitagtede Minister, der omfatter denne Sag med Kjærlighed, vil være tilbøielig til at tilstede Lempelser, hvor Omstændighederne maatte tale derfor.

Fallesen: I den indbragte Forespørgsel er der udtalt Ønsket om, at den ærede Minister vil foretage Skridt til at ophæve det nuværende Skolemulctsystem. Dette er kun et Udtryk for en anden Tanke, nemlig den, at den tvungne Underviisning skulde falde bort paa Skolens laveste Trin. Det glæder mig, at den ærede Minister har besvaret Spørgsmaalet benægtende; thi for mig vilde det stille sig som noget høist Veflageligt, om vi, idetmindste paa vort nuværende Udviklingstrin, skulde komme bort fra den tvungne Underviisning. Skulde jeg sige, hvad jeg vilde ansee som det Heldigste for Underviisningsvæsenet i det Hele, som Noget, der maatte efterstræbes som et Ideal, vilde det være det, at Underviisningen skulde være tvungen paa det laveste Trin, og fri, det vil sige, uden Betaling for den Uformuende, paa alle de øvrige Trin, lige fra Almueskolen til Universitetet; at der var et saadant Net af Skoler trindtom i Landet, at Enhvers Børn kunde udvikles uden Hensyn til Forældrenes Kaar. Jeg veed vel, at dette Ønske paa Grund af finansielle Forhold langt fra tilfulde kan opnaaes, men jeg har udtalt det for at vise, i hvilken Retning man skal stræbe hen; men fra den fjerner man sig, naar man ikke hævder, at Underviisningen skal være tvungen paa Skolens laveste Trin. — Man har sagt, at vi leve i et frit Land, hvor Forældre bør have Frihed til at dømmе om